

Monumentnummer*: 530842

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 september 2010
Kadaster deel/nr 82739/46

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Eindhoven Eindhoven Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Eindhoven

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Gestel	C			1931
Gestel	C			1519

*Omschrijving***

Inleiding

Het SINT CATHARINALYCEUM Voor meisjes is in 1952-1953 gebouwd naar ontwerp van de architecten De Jongh, Taen en Nix. Het Catharinalyceum was een halschool volgens het daltonstelsel. Elk schoolvak werd in een eigen vaklokaal gegeven en leerlingen wisselden tussen de lessen van lokaal. De verkeersstromen maakten goede verkeersruimten noodzakelijk, zoals een grote hal en brede trappenhuisen. Daarnaast lag binnen het daltononderwijs een grote nadruk op het zelfstandig werken en leren van de leerleerlingen. Daartoe werden er studiehoeven gecreëerd. Dit schooltype is tijdens de Wederopbouw veelvuldig toegepast. De school is van de straat gescheiden door een plein. Het gebouw wordt aan de overige drie zijden omgeven door een park. Het schoolgebouw is in 1957, 1978 en 1994 uitgebreid.

Omschrijving

Het oorspronkelijke L-vormige SCHOOLGEBOUW bestaat uit een hoofdvolume, tussenlid en gymzaal. In 1957 is het pand uitgebreid met twee vleugels, waardoor een carré-vormig gebouw rond een binnenhof is ontstaan. In 1978 is een aanbouw in de hof gerealiseerd en in 1994 een dakopbouw. Het schoolgebouw heeft een samengestelde plattegrond en is voorzien van platte daken. Het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

oorspronkelijke hoofdvolume telt vier bouwlagen, inclusief het souterrain. Op het dak bevinden zich twee dakopbouwen en een vernieuwd glazen daklicht. Het oorspronkelijke tussenlid telt twee bouwlagen; de uitbreiding uit 1957 één. De gevels van het oorspronkelijke hoofdvolume zijn opgetrokken in baksteen en worden gekenmerkt door een betonnen gedecoreerde daklijst. De vensters zijn regelmatig over de gevels verdeeld en meestal voorzien van meerdere ramen en een bakstenen omlijsting met een betonnen latei. De voorgevel bestaat uit een linker en een rechter bakstenen deel. Hiertussen bevindt zich een lager bouwdeel met de hoofdingang. Het lagere geveldeel wordt door natuurstenen kolommen verdeeld. De kolommen lopen hoger door dan de gevel en zijn verbonden door smeedijzeren balkonhekjes en een deklijst. De vlakken tussen de kolommen zijn gepleisterd en voorzien van een omlijst venster. Centraal in de gevel bevindt zich de hoofdingang, die bestaat uit een dubbele deur met ruiten en grote ronde deurknoppen, zij- en bovenlichten in een natuurstenen omlijsting. Voor de ingang is een trap gesitueerd. Kort na de bouw is het balkon dichtgezet met een enigszins teruggelegen glazen pui. De bovenste bouwlaag is voorzien van kleine omlijste vensters. De linker zijgevel heeft links en rechts een risalerend deel. Het rechter geveldeel is voorzien van een ondiep betonnen balkon met een dubbele balkondeur en zuilen die een betonnen luifel dragen. Boven aan de gevel is een wijzerplaat aangebracht. Het middendeel van de gevel heeft per bouwlaag een verschillend formaat en type venster. In de tweede bouwlaag bevindt zich een ingang met hoog bovenlicht. De rechter zijgevel, aan het binnenhof, heeft links en rechts een risalerend deel. Het middendeel heeft in de tweede bouwlaag bloemvensters met grote ramen en een sierhekje ter hoogte van de bovenlichten. De vensters van de overige bouwlagen verschillen in formaat en invulling. In de oksel aan de achterzijde is een ingang met een trap gesitueerd.

Centraal tegen de achtergevel van het hoofdvolume bevindt zich een betonnen portiek waarin twee ingangen zijn geplaatst met elk een dubbele deur met ruiten. Voor het portiek is een trap. Boven het portiek zijn vijf maal drie kleine vensters gesitueerd met een glas-in-loodraam en een betonnen omlijsting. Aan weerszijden van het portiek en de kleine vensters bevinden zich drielichtvensters met meerdere ramen. Het oorspronkelijke tussenlid heeft aan de voor- en achterzijde in de eerste bouwlaag hoog geplaatste, roedenverdeelde vensters. De tweede bouwlaag is voorzien van getoogde, roedenverdeelde vensters met eronder een decoratie van baksteentjes in betonnen rechthoeken. De vensters van beide bouwlagen zijn opgenomen in een vlakke betonnen omlijsting. Aan de achterzijde (hofzijde) is een ingang met een trap met smeedijzeren leuning geplaatst. De oorspronkelijke gymzaal heeft in alle gevels een fries van siermetselwerk. In de voorgevel zijn de vensters hooggeplaatst en roedenverdeeld. In de achtergevel zijn twee vensters boven elkaar in één omlijsting gevat. In het interieur bevinden zich diverse kunstwerken: een muurschildering in de hal van de Utrechtse kunstenaar J.B. Lambert Simon, glas-in-lood-ramen en plafondschilderingen in de traphal van Albert Troost uit Eindhoven, een muurschildering in de kapel van Theo Elfrink en een muurschildering in de aula van Hugo Brouwer. In de hal bevinden een beeld van Sint Catharina door J. Fritschy uit Rotterdam en een smeedijzeren klok van Frank Nix.

De uitbreiding uit 1957 is aangepast aan de vormgeving van het oorspronkelijke gebouw, bijvoorbeeld door de kleur van de baksteen. Ook hier zijn de vensters regelmatig over de gevel verdeeld. De entree in de voorgevel bestaat uit een dubbele deur met ruiten en zij- en bovenlichten. Ervoor staat het restant van een luifel. De rechter zijgevel en de achtergevel van de gymzaal hebben eenzelfde fries en dezelfde vensters en omlijstingen als het oorspronkelijke gebouw. De vleugel aan de achterzijde wordt gekenmerkt door een plint van donkere baksteen en penanten waartussen zich de vensters bevinden. De vleugel is aan weerszijden door een tussenlid van donkere baksteen met de gymzaal en het oorspronkelijke gebouw verbonden.

Waardering

Het SINT CATHARINALYCEUM is van algemeen belang vanwege zijn cultuurhistorische, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarden en gaafheid. Het schoolgebouw is een evidente mijlpaal in de ontwikkeling van de middentwintigste-eeuwse architectuur en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

stedenbouw en vormt een essentieel toonbeeld van de vroege Wederopbouw vanaf 1940. Het lyceum is van waarde als uitdrukking van de onderwijsvernieuwing van het daltonstelsel, waarbij elk schoolvak een eigen lokaal had en de leerlingen tussen de lesuren van lokaal wisselden. De daardoor veroorzaakte verkeersstromen maakten het noodzakelijk dat er goede verkeersruimten waren zoals een hal en trappenhuis. Bij het daltononderwijs lag de nadruk op het zelfstandig leren werken van de scholieren. Daarom werden er in het gebouw studiehoecken gecreëerd waar leerlingen zelfstandig aan opdrachten konden werken. Het lyceum heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een naoorlogse halschool. Dit type schoolgebouw is in de wederopbouwperiode veel toegepast. De hal was niet alleen bedoeld als verkeersruimte, maar ook als ontmoetingsruimte en aula. Vanwege het representatieve karakter van de hal is hier monumentale kunst aangebracht. Het schoolgebouw is ook van belang vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp, waarbij de schikking van ruimtes en volumes een fraaie compositie heeft opgeleverd. Het gebouw kent een zorgvuldige detaillering met onder meer siersmeedwerk en bewerkte dakranden. De uitbreiding uit 1957 is qua vormgeving en materiaalgebruik aangepast aan het oorspronkelijke gebouw. Het lyceum is van belang als voorbeeld van een schoolgebouw uit het oeuvre van de architecten De Jongh, Taen en Nix. Het Catharinalyceum is van belang vanwege de aanwezigheid van enkele kunstwerken, zoals de muurschilderingen in de hal van de bekende Utrechtse kunstenaar J.B. Lambert Simon, de muurschildering in de kapel van Theo Elfrink en de muurschildering in de aula van Hugo Brouwer. In de hal bevinden een beeld van Sint Catharina door J. Fritschy uit Rotterdam en een smeedijzeren klok van Frank Nix. Het Catharinalyceum heeft stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende ligging aan een plein en in het park langs de Dommel. Het lyceum is van waarde vanwege de gaafheid en de herkenbaarheid van de halschool.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument